

ПРЕДИСЛОВИЕ.

Въ единъ докладъ отъ 7-й Декемврий 1881 год. до Н. В. Князя Министритъ — на Народното Просвѣщение (въ вѣдомството на когото ся намира Статистическото Бюро) и на Финанситъ посочватъ, че Българската Статистика на външната търговия, споредъ положението си, „едвамъ може да отговори на своето назначение.“ Това въ доклада ся основава на съображението, че за опредѣление множеството на стокитъ ся употребяватъ различни мѣрки, че нѣма обширенъ списъкъ на стокитъ, че формуляритъ, по които ся събиратъ даннитъ за търговията сж „непрактични и непълни.“ За премахвание този „недостатъкъ“ и за получаване възможность „да ся доведе статистиката по търговията въ еднообразна форма съ статистикитъ на другитъ образовани държави и тѣй да стане способна за сравнение“, въ доклада ся ходатайствува да ся утвърди единъ правилникъ, изработенъ отъ Статистическото Бюро съ основание на Митарственния Уставъ (утвърденъ на 12-й Декемврий 1880 год., а сега замѣненъ съ Закона за Митницитъ отъ 8-й Яннуарий 1885 г.) Правилника предвижда да ся введе за тежината на стокитъ единицата *килограммъ*, и за да ся избѣгне начина на отбѣлзване стокитъ, по който много разнovidни стоки ся сгрупирватъ на едно, а „други важни артикли съвсѣмъ ся неспоменуватъ“, на Стат. Бюро ся възлага да изработи, *Статистически списъкъ на стокитъ*, който ще служи като „предварителна мѣрка до като ся изучи по добръ начина експортъ и импортъ и когато ще може да ся направи нѣщо трайно въ това отношение.“ Доставянието материяла ся възлага на митницитъ, „като най-естественни органи, споредъ назначението имъ.“

Поменатия правилникъ е билъ утвърденъ въ деня на доклада, а е влѣзаль въ сила отъ 1-й Януарий 1882 година. По този правилникъ вида на всякоя стока: привозна, извозна или прекарана (транзитна) — ся означава съ броя на Статистическия списъкъ, тежината на стокитъ ся зема *netto* въ килограмми, а стойността въ левове; отбѣлзва ся мѣстопроисхождението и мѣстоназначението на стокитъ по имената на държавитъ, отъ търговията на които стоката пристигва или за въ търговията на които заминава.

За означение вида на стокитъ Статистическото Бюро е ввело *Статистическия списъкъ на стокитъ*, заимствуванъ съ нѣкои и други съкращения отъ Статистическия списъкъ, съ който си служи Германското Имперско Статистическо Учреждение (*Kaiserlich Deutsches Statistisches Amt*). Раздѣлението на стокитъ въ нѣмекия списъкъ — на 43 глави е спазено и въ българския списъкъ; само че въ този послѣдния главнитъ раздѣления на стокитъ върветъ по азбучния редъ на българскитъ имъ наименования. Правилника за външната търговия подраздѣля статистическия материалъ на свѣдѣния: за привоза и извоза направо, за привоза и извоза на стоки отъ антрепозити, за привоза въ антрепозити, за привоза и извоза на стоки безъ мито или съ снижено мито и за прекаранитъ (транзитни) стоки. Митницитъ доставятъ тѣзи свѣдѣния съ основание на обявленията, подадени въ митарственнитъ учреждения.

При изработване статистическитъ формуляри, нѣкои отъ тѣхъ погрѣшно сж испу-
снати, а нѣкъ въ другитъ не сж били отворени всичкитъ необходими графи. Поради това